

Veiligheidsanalyse 2015-2019

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Onderzoeksmethoden	5
Thema 1: Buurt en Veiligheid	6
1.1 Woninginbraak, Overvallen, Straatroven - feiten	6
Enquête Veiligheid	6
Nationaal niveau	6
1.2 Veel Voorkomende Criminaliteit	7
Enquête Veiligheid	7
Nationaal niveau	7
1.3 Woonoverlast	7
Enquête Veiligheid	8
Nationaal niveau	8
1.5 Buurtbemiddeling	9
Enquête Veiligheid	9
1.6 Buurtpreventieteams en WhatsAppgroepen	9
Enquête Veiligheid	9
Conclusie thema 1: Buurt en Veiligheid	10
Thema 2: Zorg en veiligheid	11
Enquête Veiligheid	11
Nationaal niveau	12
Conclusie thema 2: Zorg en Veiligheid	12
Thema 3: Jeugd en veiligheid	13
Enquête veiligheid.....	15
Nationaal niveau	15
Conclusie thema 3: Jeugd en Veiligheid	15
Thema 4: Ondernijning	16
Enquête Veiligheid	17
Conclusie thema 4: Ondernijning	17
Thema 5: Openbare orde	18
Onrust en incidenten	18
Cameratoezicht.....	18
Cybercrime.....	18

Enquête Veiligheid	18
Nationaal niveau	19
Winkelcentra	19
Bedrijventerreinen	19
Enquête ondernemers	19
Jaarwisseling	20
Evenementen, horeca en veilig uitgaan	20
Enquête Veiligheid	20
Conclusie thema 5: Openbare Orde	20
Thema 6: Fysieke veiligheid	22
Brandveiligheid	22
Verkeersveiligheid	23
Enquête Veiligheid	23
Nationaal niveau	23
Crisisbeheersing	24
Conclusie thema 6: fysieke veiligheid	24
Overige resultaten veiligheidsenquête en -beleid	25
Veiligheidsenquête	25
Beleidsstukken	26
Bestuursakkoord gemeente Altena 2019-2022	26
Prioriteiten Regionaal Beleidsplan Zeeland – West-Brabant.....	26
Prioriteiten Basisteam Dongemond.....	26
Conclusie en aanbevelingen	27
Prioriteit 1: Het versterken van de verbinding tussen zorg en veiligheid	27
Waar staan we nu?	27
Waarom is het een prioriteit?	28
Ambitie	28
Welk effect willen we bereiken?	28
Prioriteit 2: Samen met de inwoners de woon- en leefomgeving versterken	29
Waar staan we nu?	29
Waarom is het een prioriteit?	29
Ambitie	29
Welk effect willen we bereiken?	29
Prioriteit 3: De aanpak van ondermijning/georganiseerde criminaliteit versterken	29
Waar staan we nu?	30
Waarom is het een prioriteit?	30

Ambitie 30
Welk effect willen we bereiken? 31

Inleiding

Voor u ligt de veiligheidsanalyse van de gemeente Altena. Om een goed veiligheidsbeleid met de juiste prioriteiten vast te stellen voor de komende jaren is het belangrijk dat er een goed beeld is van de veiligheid en de veiligheidsbeleving in de gemeente.

In deze veiligheidsanalyse worden de thema's gehanteerd zoals vermeld in de startnotitie:

- ↳ Buurt & Veiligheid
- ↳ Zorg & Veiligheid
- ↳ Jeugd & Veiligheid
- ↳ Ondernijning
- ↳ Openbare orde
- ↳ Fysieke veiligheid

Deze volgorde is in de opbouw van het document aangehouden. Een aantal thema's is voor de leesbaarheid opgesplitst in deelthema's. Inhoudelijk kunnen de thema's met elkaar verweven zijn. Een voorbeeld hiervan is Jeugd & Veiligheid en Zorg & Veiligheid om de leesbaarheid te bevorderen is getracht hier toch aan scheiding in aan te brengen.

Onderzoeksmethoden

Voor de veiligheidsanalyse is gebruikgemaakt van twee onderzoeksmethoden. Er zijn objectieve cijfers opgevraagd bij de veiligheidspartners en er is een veiligheidsenquête uitgezet bij de inwoners.

Objectieve cijfers

Voor de analyse is gebruikgemaakt van feitelijke gegevens afkomstig van partners waarmee de gemeente samenwerkt op de genoemde thema's. Denk hierbij aan incidentcijfers van de politie, het aantal Halt verwijzingen en gegevens van de GGD. Daarnaast is ook gebruikgemaakt van gegevens die bij de gemeente bekend zijn. De cijfers van 2015 t/m 2018 zijn in beeld gebracht en waar ook mogelijk de cijfers van de eerste 6 maanden van 2019.

Enquête veiligheid

Aan de hand van een steekproef is onder 6% van de inwoners (3.000 adressen) van de gemeente Altena een veiligheidsenquête verspreid. Voor een goede afspiegeling van de samenleving is een selectie gemaakt op basis van leeftijd en kern. Om alle inwoners de mogelijkheid te bieden deel te nemen aan de enquête kon deze zowel digitaal als op papier ingevuld worden. Daarnaast is de sociale/lokale media ingezet om inwoners de kans te geven om de enquête in te vullen. Ook heeft de gemeente op verschillende manieren nog aanvullende papieren enquêtes uitgedeeld en onder de aandacht gebracht (bijv. via buurtpreventieteams, open dag gemeentehuis).

In het totaal hebben 975 inwoners/ respondenten uit de gemeente Altena deelgenomen aan de enquête Veiligheid. Op basis van het inwonersaantal is de steekproef representatie bij een respondenten aantal van 382. Hierbij is het betrouwbaarheidsniveau van 95% en een foutmarge van 5% gehanteerd.

Leeswijzer

De thema's worden per hoofdstuk beschreven en de objectieve cijfers die bekend zijn worden opgesomd. Daarna worden de resultaten uit de enquête veiligheid toegelicht en dit wordt vergeleken met de landelijke cijfers. Hieruit wordt er een korte conclusie getrokken. Hierna worden de overige resultaten die niet binnen de thema's passen toegelicht dit tezamen met relevante beleidstukken.

Op het einde van de veiligheidsanalyse wordt er nader betekenis gegeven aan de conclusies en worden er aanbevelingen gedaan over de thema's en de prioriteiten die op basis van veiligheidsanalyse voorgesteld worden.

Thema 1: Buurt en Veiligheid

Dit thema heeft betrekking op WOS-feiten (woninginbraken, Overvallen en Straatroven), Veel Voorkomende Criminaliteit (VVC) (fietsendiefstallen, voertuigcriminaliteit, vernielingen), woonoverlast, buurtbemiddeling, buurtpreventieteams en WhatsAppgroepen.

1.1 Woninginbraak, Overvallen, Straatroven - feiten

WOS-feiten zijn delicten met een grote impact op het slachtoffer, omgeving en/of het veiligheidsgevoel.

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Woninginbraak	Politie	185	98	69	79	37
Overval (in woning)	Politie	0	1	0	2	0
Straatroof	Politie	1	0	1	0	0

Uit de objectieve cijfers blijkt dat er de afgelopen jaren een dalende lijn te zien is in het aantal woninginbraken. 2018 is hier een uitzondering op. Dit is ook vergelijkbaar met de andere gemeenten in de regio. In onze gemeente komen overvallen/straatrovers niet of nauwelijks voor.

Enquête Veiligheid

Uit de enquête veiligheid blijkt dat 45% van de respondenten nog nooit in aanraking is gekomen met een woninginbraak, 33% zelden en 5% is wel eens in aanraking gekomen met een woninginbraak.

Bij 4,5% van de respondenten is de afgelopen 2 jaar ingebroken. In 2016 lag dit percentage op 7%. Onder deze inwoners is de volgende splitsing te maken:

- Bij 55% (23) is in de woning ingebroken;
- Bij 21% (9) is ingebroken in het voertuig;
- De overige respondenten geven aan dat er is ingebroken in onder andere de schuur, aanbouw, bedrijfsloods en stalling.

Van de 4,5 % hierboven is bij 5% de afgelopen 2 jaar één keer ingebroken en bij 1% (7 respondenten) is twee keer ingebroken.

Van de ondervraagden is 66% niet tot nauwelijks bang voor een woninginbraak, 12% geeft aan soms tot altijd bang te zijn voor een woninginbraak.

Nationaal niveau

Landelijk gezien vond er in 2018 3,1 diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners plaats. In de gemeente Altena is dit 1,5 per 1000 inwoners. In het regionaal beleidsplan van de politie Zeeland-West-Brabant 2019 -2022 staat dat er positieve resultaten zijn geboekt met de integrale aanpak van traditionele zichtbare criminaliteit oftewel WOS-feiten (woninginbraken, overvallen en straatrovers). Er is een significante daling te zien in de hele politieregio.

1.2 Veel Voorkomende Criminaliteit

Veel Voorkomende Criminaliteit (VVC) is een verzamelnaam van massaal voorkomend strafbaar gedrag. Doordat deze vorm van criminaliteit vaak voorkomt kan dit een negatief effect hebben op het veiligheidsgevoel van inwoners.

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Inbraak personenauto	Politie	183	176	93	86	41
Diefstal personenauto	Politie	16	17	15	7	8
Diefstal Bestelauto/vrachtauto	Politie	8	5	1	2	0
Diefstal Fiets/bromfiets/snorfiets	Politie	116	86	60	37	25
Diefstal/ inbraak garage/schuur/tuinhuis	Politie	61	42	33	22	18
Vernieling (oa. van/aan auto, openbaar gebouw en overige objecten)	Politie	194	166	127	118	61
Zakkenrollerij	Politie	9	6	6	7	1

Bij alle delicten die in bovenstaande tabel zijn uitgeschreven is een daling te zien.

Enquête Veiligheid

Uit de enquête blijkt dat 84% van de respondenten nog nooit in aanraking is gekomen met voertuiginbraak (diefstal uit voertuig), 4% van de respondenten geeft aan wel met voertuiginbraak in aanraking te zijn gekomen. 91% is nog nooit in aanraking gekomen met diefstal van een voertuig, bij 2,5% is dat wel het geval.

8% van de respondenten is bang dat er in de auto ingebroken wordt, 74% is hier niet bang voor.

Nationaal niveau

Landelijk gezien komt 4 op de 1.000 inwoners in aanraking met fietsendiefstal en voor diefstal uit/vanaf een personen auto is dit 3,1 op de 1.000 inwoners. Het aantal diefstallen van/uit personenauto en fietsen in Altena blijft hiermee ook onder het landelijk gemiddelde. Voor Altena geldt een respectievelijke 1,6 en 0,5 per 1.000 inwoners.

1.3 Woonoverlast

Woonoverlast gaat over overlast veroorzaakt door buurtbewoners onderling, zoals geluidsoverlast, ernstig vervuilde tuinen en woningen, verloedering of overlast door alcohol en drugs. Aanhoudende woonoverlast kan het woongenot en het veiligheidsgevoel van de inwoners aantasten.

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Burenruzie	Politie	51	83	50	82	35
Overlast (afsteken vuurwerk en overlast stank/rook/stof)	Politie	94	88	88	141	40
Openbaar dronkenschap	Politie	6	8	10	5	2
Overlast alcohol/ drugs	Politie	35	32	36	67	21
Aantreffen drugs, geen verdachte	politie	5	7	10	7	4
Sociale wijkproblematiek ¹	politie	1	15	25	48	12
Overlast zwervers	politie	2	9	1	3	1

Uit de cijfers kan opgemaakt worden dat het aantal meldingen van overlast (afsteken vuurwerk en overlast stank/rook/stof) fors gestegen is in 2018 ten opzichte van 2017. Dit geldt ook voor het aantal burenruzie dat bij de politie is gemeld en de overlast die wordt ervaren ten aanzien van alcohol/drugs. Bij openbaar dronkenschap is in 2017 een piek te zien.

Enquête Veiligheid

Uit de enquête blijkt dat 72% van de respondenten aangeeft weinig tot geen overlast in de buurt te ervaren van het gedrag van anderen, 4% ervaart sterke overlast van het gedrag van anderen in de buurt.

93% van de ondervraagden ervaart geen overlast van personen met verward gedrag, 3% ervaart overlast van personen met verward gedrag. 4,2% geeft aan veel overlast te ervaren ten gevolge van alcoholgebruik. Voor drugsgebruik ligt dit percentage op 4,6%.

Nationaal niveau

Volgens het CBS gaf zowel in 2012 als in 2017 5,1% van de Nederlanders aan veel overlast te ervaren door buurtbewoners. In 2012 ervaart 3,7% van de Nederlanders veel overlast van drugsgebruik of drugshandel in de buurt in 2015 staat dit percentage op 3,5%. Overlast van dronken mensen op staat ligt in 2012 op 3,1% en in 2017 op 2,5%.

¹ Onder sociale wijkproblematiek wordt verstaan het vastleggen door de politie van alle oriënterende gesprekken tussen personen en/of instanties die nog geen strafbaar feit in zich hebben of waar niet-strafrechtelijk optreden prevaleert. Aan deze gesprekken ligt een sociaal maatschappelijk probleem ten grondslag. Het betreft dus een soort gespreksnotitie.

1.5 Buurtbemiddeling

Buurtbemiddeling is het oplossen van burencflicten met behulp van vrijwillige bemiddelaars. Op 1 januari 2018 is buurtbemiddeling in Altena van start gegaan. SurPlus voert buurtbemiddeling uit in opdracht van de gemeente, woningbouwcorporaties en politie.

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Aanmeldingen buurtbemiddeling	SurPlus (buurtbemiddeling)	-	-	-	32	15
Opgeloste zaken buurtbemiddeling	SurPlus (buurtbemiddeling)	-	-	-	14	6
Niet opgeloste zaken buurtbemiddeling	SurPlus (buurtbemiddeling)	-	-	-	12	6
Ongeschikte zaken buurtbemiddeling	SurPlus (buurtbemiddeling)	-	-	-	4	0

De cijfers van het eerste half jaar van 2019 liggen in lijn met de behaalde resultaten uit 2018.

Enquête Veiligheid

Van de ondervraagden geeft 25% aan dat men bekend is met buurtbemiddeling, 75% is niet bekend met buurtbemiddeling. 98% heeft geen gebruik te maken van buurtbemiddeling. Van de respondenten die aangeven bekend te zijn met buurtbemiddeling geeft 93% aan hier geen gebruik van gemaakt te hebben.

Van de respondenten die aangeven overlast te ervaren van het gedrag van anderen in de buurt is 29% bekend met buurtbemiddeling, 71% is hier niet bekend mee .

1.6 Buurtpreventieteams en WhatsAppgroepen

	Bron	2015	2016	2017	2018
Aantal buurtpreventieteams	Gemeente	4	9	12	15

Er is een stijgende lijn te zien in de groei van het aantal buurtpreventieteams, echter is er per kern nog geen dekkend netwerk.

Enquête Veiligheid

Aan de respondenten is gevraagd of er een buurtpreventieteam actief is in hun buurt: 17% geeft 'ja' als antwoord, bij 51% is dit niet het geval en 32% is hier niet van op de hoogte.

Van de ondervraagden die aangeven dat er een buurtpreventie actief is in de wijk geeft 77% aan dat dit het veiligheidsgevoel verbetert. 44% van deze ondervraagden zijn tevreden over de activiteiten die door het buurtpreventieteam worden georganiseerd. Op de vraag of men bereid is actief deel te nemen aan buurtpreventie wordt uiteenlopend geantwoord; 38% reageert hier positief op, 39% is hier niet bereid toe en de overige respondenten geven aan dit niet te weten.

Naast buurtpreventieteams zijn er ook andere vormen van buurtpreventie. Zoals Buurt WhatsApp groepen 29% van de ondervraagden geeft aan dat er een whatsapp groep actief is in de buurt. Van deze inwoners zijn 79% lid van deze Buurt WhatsApp groep. Een kwart van de ondervraagden geeft aan niet op de hoogte te zijn van een Buurt WhatsApp groep in de buurt.

We zien een groeiend aantal Buurt WhatsApp groepen.

Conclusie thema 1: Buurt en Veiligheid

- Er is een dalende lijn te zien in het aantal woninginbraken;
- In het Regionaal Beleidsplan van de politie geeft zij aan dat er een significante daling te zien is in de cijfers van de traditionele criminaliteit. Woninginbraken is hier een onderdeel van;
- Landelijk gezien was er in het jaar 2018 3,1 woninginbraken per 1.000 inwoners, in gemeente Altena is dit 1,5 per 1.000 inwoners. Het aantal blijft hiermee dus onder het landelijk gemiddelde.
- 45% van de inwoners is nooit in aanraking geweest met inbraak. Van de overige inwoners geeft 4,5% aan dat zij in de afgelopen twee jaar slachtoffer zijn geworden van woninginbraak. Meer dan de helft van de inwoners geeft ook aan niet tot nauwelijks bang te zijn voor woninginbraken. Dit geldt ook voor voertuigen zoals personenauto, bestelwagens, fietsen en brommers.
- Overvallen en straatroven komen niet of nauwelijks voor in onze gemeente. . Driekwart (74%) van de inwoners is hier ook niet bang voor.
- Het aantal burenruzies fluctueert in de loop der jaren. Van de inwoners ervaart 43% geen tot weinig overlast van het gedrag van anderen in hun buurt.
- Sinds 2018 werkt de gemeente op het gebied van buurtbemiddeling samen met Surplus. Driekwart van de inwoners is niet bekend met buurtbemiddeling. 2% heeft wel eens gebruikgemaakt van buurtbemiddeling.
- In 2014 waren er vier buurtpreventieteams actief, in 2018 lag dit aantal op 15.
- 77% van de inwoners geeft aan dat de aanwezigheid van een buurtpreventieteam het veiligheidsgevoel verbeterd. 44% is tevreden over de activiteiten die de buurtpreventieteams organiseren.
- Indien er een whatsappgroep actief neemt het overgrote deel van de inwoners hier ook aan deel.

Thema 2: Zorg en veiligheid

De verbinding tussen zorg en veiligheid wordt steeds belangrijker. De gemeente heeft hierin de regierol. Bij dit thema is er aandacht voor huiselijk geweld, persoonsgerichte aanpak (PGA), nazorg ex-gedetineerden, personen met verward gedrag en radicalisering en.

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e half jaar)
Huiselijke Twist	Politie	50	41	36	47	18
Opgelegde huisverboden	Gemeente	6	7	3	2	2
Overtredingen Huisverbod	Politie	0	0	0	0	0
Zedenmisdrijf (sexting/verkrachting/ Aanranding/seksueel misbruik, schennispleging)	Politie	12	15	12	10	10
Overlast door verward/overspannen persoon	Politie	93	150	126	133	42
Ondersteuning (aan cliënten en professionals bij huiselijk geweld en kinder- mishandeling)	Veilig Thuis	78	93	58	23	-
Adviezen (aan cliënten en professionals bij huiselijk geweld en kindermishandeling)	Veilig Thuis	98	116	116	125	-
Meldingen van (vermoedens) huiselijk geweld en kindermishandeling	Veilig Thuis	174	283	299	313	-
Onderzoeken ²	Veilig Thuis	12	25	10	12	-
Interventies ³	Veilig Thuis	0	4	2	3	-

Uit de cijfers blijkt dat er een stijging is in het aantal personen met verward gedrag. Hetzelfde geldt voor het aantal meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling. In het aantal huisverboden lijkt een dalende lijn zichtbaar te zijn.

Enquête Veiligheid

Van de ondervraagden geeft 93% aan dat men geen last heeft van personen met verward gedrag. Op de vraag of de inwoners in hun buurt overlast ondervinden ten gevolge van alcoholgebruik geeft 90% aan hier geen last van te hebben. Hetzelfde geldt voor overlast ten gevolge van drugsgebruik. In 2016 gaf 85% van de respondenten aan dat zij weinig tot geen last ondervinden van alcohol

² Een onderzoek is bedoeld om duidelijk te krijgen wat er precies aan de hand is en om vast te stellen of de veiligheid (en ontwikkeling) van betrokkenen inderdaad in het geding is.

³ Als er sprake is van risicovolle situaties van huiselijk geweld in combinatie met zorgmijdend gedrag wordt het Interventieteam ingezet. Dit is een trans-organisatorisch team met medewerkers van o.a. Surplus Welzijn, Instituut Maatschappelijk Welzijn, Safegroup, Novadic-Kentron, MEE en Veilig Thuis.

gebruik. Er wordt minder overlast ervaren ten gevolge van alcohol ten opzichte van drie jaar geleden.

Nationaal niveau

Sinds de decentralisatie is de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van passende zorg en ondersteuning voor inwoners. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Dit zorgt ervoor dat er steeds meer casussen op het snijvlak tussen zorg en veiligheid komen.

Landelijk is er veel aandacht voor meldingen over personen met verward gedrag en de aanpak hiervoor. Met name de politie luidt de noodklok dat er een integrale aanpak moet zijn om te voorkomen dat situaties escaleren. Het aantal meldingen bij de politie is landelijk gezien gestegen. Een punt van aandacht hierbij is de registratie bij de politie. Meldingen van personen met verward gedrag worden geregistreerd als E33-melding. In 2017 stond dit aantal op 83.602 incidenten in 2018 is dit opgelopen naar 90.605.

Op 1 januari 2020 wordt de Wet verplichte gezondheidszorg (Wvggz) van kracht. Deze wet vervangt de Wet BOPZ. Door een psychische stoornis kan iemand zichzelf of anderen in gevaar brengen. In de Wet BOPZ stond voor deze situatie gedwongen opname centraal. Door de komst van de Wvggz is het mogelijk om verplichte ambulante zorg op te leggen. Het leveren van maatwerk wordt hierdoor mogelijk.

Conclusie thema 2: Zorg en Veiligheid

- De overlast van personen met verward/overspannen gedrag lijkt binnen gemeente Altena een stijgende lijn te vertonen.
- Van de inwoners geeft 93% aan hier weinig tot geen last van te hebben.
- In het aantal registraties bij de politie van personen met verward gedrag is een stijgende lijn te zien. .
- Door de decentralisatie van taken naar de gemeente heeft zij hierin een directe verantwoordelijkheid. Samen met de wettelijke taak die de gemeente heeft op het gebied van openbare orde en veiligheid zorgt ervoor dat steeds meer casussen op dit snijvlak komen.
- De problematiek heeft een directe invloed op de leefbaarheid in de gemeente en het gevoel van veiligheid van inwoners.
- Het is de ambitie van gemeente Altena om een samenleving te hebben waarin zoveel mogelijk mensen zelfredzaam zijn.
- De gemeente krijgt door de komst van de Wvggz in 2020 meer mogelijkheden op het gebied van zorg en veiligheid.

Thema 3: Jeugd en veiligheid

Dit thema richt zich op onze jongeren. Het gaat hierbij om (kwetsbare) jongeren (risicogroep) die in de openbare ruimte bijeenkomen en daarbij in aanraking kunnen komen met alcohol en drugs en andere gevaren die niet goed zijn voor de ontwikkeling van de jongeren.

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Melding overlast jeugd	Politie	177	131	143	90	41
Aantal jeugdigen verdachten (14-16 jaar) drugs-gerelateerde zaken	Politie	0	1	1	2	-
Aantal jeugdigen verdachten (18-24 jaar) drugs-gerelateerde zaken	Politie	4	6	6	5	-
Verwijzingen Halt (totaal) per gemeente	Halt	42	47	53	42	32

Halt verwijzingen per thema

Onderstaand schema is een splitsing van de Halt verwijzingen zoals die in het bovenstaande schema worden genoemd.

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Baldadigheid	Halt	2	17	6	2	5
Openbare orde	Halt	2	6	7	8	2
Overig ⁴	Halt	10	16	15	17	8
Schoolverzuim	Halt	12	3	8	3	9
Vermogensdelicten vernieling	Halt	7	3	7	7	2
Vuurwerkovertradingen	Halt	1	2	6	-	5
TOTAAL	Halt	42	47	53	42	32

Uit deze cijfers komt naar voren dat het aantal meldingen van overlast jeugd daalt. Het overgrote deel van de inwoners geeft ook aan geen last te hebben van hangjongeren. Het aantal halt verwijzingen blijft in de loop der jaren na genoeg gelijk. Ook de reden van de verwijzing blijft gelijk op een enkele uitzondering na.

⁴ Onder overig valt onder andere: (eenvoudige) mishandeling, valse ID-kaart, smaad/laster, bedreiging, belediging, overtreding Opiumwet, dumpen van folders en het aanwezig hebben van alcohol.

Cijfers van de GGD rondom alcohol en drugs

In onderstaand overzicht worden gegevens afkomstig van een onderzoek dat de GGD in 2017-2018 heeft uitgevoerd uiteen gezet. Dit onderzoek heeft de GGD op de middelbare scholen in de regio uitgevoerd onder jongeren uit de tweede klas.

	Gemeente Altena	West-Brabant
Drinkt (wel eens) alcohol (2e klas VO) [2016]	28,00%	17%
Drinkt 1 keer per 4 weken of vaker alcohol (2e klas VO) [2016]	16,00%	7%
Binge drinkt ⁵ tenminste 1 keer per maand (2e klas VO) [2016]	3,00%	1%
Ouder vindt ≤ 18 jaar verantwoorde leeftijd voor eerste slokje alcohol (8-11 jaar) [2017]	81,00%	72%
Ouder vindt ≤ 15 jaar verantwoorde leeftijd voor eerste slokje alcohol (8-11 jaar) [2017]	19,00%	24%
Ouder vindt 16-17 jaar verantwoorde leeftijd voor eerste slokje alcohol (8-11 jaar) [2017]	47,00%	48%
Ouder vindt ≥ 18 jaar verantwoorde leeftijd voor eerste slokje alcohol (8-11 jaar) [2017]	35,00%	28%
Ouder vindt ≤ 15 jaar een verantwoorde leeftijd voor eerste glas alcohol (8-11 jaar) [2017]	4,00%	5%
Ouder vindt 16-17 jaar een verantwoorde leeftijd voor eerste glas alcohol (8-11 jaar) [2017]	34,00%	42%
Ouder vindt ≥ 18 jaar een verantwoorde leeftijd voor eerste glas alcohol (8-11 jaar) [2017]	62,00%	53%
Ouder vindt 16-17 jaar verantwoorde leeftijd voor regelmatig zelfstandig alcoholgebruik (8-11 jaar) [2017]	8,00%	11%
Ouder vindt ≥ 18 jaar verantwoorde leeftijd voor regelmatig zelfstandig alcoholgebruik (8-11 jaar) [2017]	92,00%	89%

⁵ Binge drinken betekent dat je in de afgelopen maand 5 of meer glazen alcohol in het weekend hebt gedronken.

Onderstaand onderzoek is uitgevoerd onder de jongeren van de 2^e klas van het voortgezet onderwijs. De enquête is in de klas afgenomen, het is aannemen lijk dat de jongeren een sociaal wenselijk antwoord invullen met tot gevolg dat de percentages waarschijnlijk hoger liggen. Dit geldt voor zowel gemeente Altena als voor de cijfers van West-Brabant.

	Gemeente Altena	West-Brabant
Heeft ooit drugs gebruikt (2 ^e klas VO)	2%	2%
Heeft drugs gebruikt in de afgelopen 4 weken (2 ^e klas VO)	1%	1%

In de tweede klas van het voortgezet onderwijs ligt het percentage van het aantal drinkende jongeren in Altena hoger dan in de rest van West-Brabant. In vergelijking met West-Brabant vindt een kleiner percentage van de ouders in gemeente Altena alcohol gebruik onder jongeren jonger dan 18 jaar verantwoord. Dit in tegenstelling tot het gebruik van alcohol van jongeren boven de 18 jaar.

Enquête veiligheid

87% van de ondervraagden geeft aan dat ze weinig tot geen last hebben van jongeren die rondhangen in de openbare ruimte. In 2016 lag dit percentage nog op 78%. 5% geeft aan overlast tot sterke overlast te ondervinden. Van de personen die last ondervinden van jongeren in de openbare ruimte geeft 41% aan ook overlast te hebben van uitgaanspubliek.

Nationaal niveau

De risico's waaraan jongeren worden blootgesteld verschuift steeds meer richting de digitale wereld. Hierbij valt te denken aan cyberpesten en sexting.

Conclusie thema 3: Jeugd en Veiligheid

- Er is een daling te zien in het aantal meldingen van overlast van jeugd.
- Van de ondervraagde inwoners geeft 87% aan weinig tot geen last te hebben van hangjongeren. Aan de cijfers van het alcohol en drugs gebruik is te zien dat jongeren in Altena jonger/meer alcohol en/of drugs gebruiken dan andere jongeren in West-Brabant. De jongerenraad van Altena heeft dit probleem eerder al aangekaart. In het bestuursakkoord 2019-2022 van gemeente Altena staat dat het terugdringen en tegengaan van alcohol- en drugsgebruik bij de jeugd een speerpunt is, ook uit het oogpunt van gezondheid. De jongeren worden weerbaar gemaakt tegen verleidingen door stevig in te zetten op preventie.
- Jongeren worden aan nieuwe risico's blootgesteld in de digitale wereld.

Thema 4: Ondernijning

Ondernijning gaat over de schadelijke gevolgen van georganiseerde criminaliteit. Gevolgen die ontstaan doordat onderwereld en bovenwereld niet meer duidelijk gescheiden werelden zijn. Om hun illegale activiteiten uit te kunnen voeren maken criminelen gebruik van de diensten van bedrijven en burgers uit de bovenwereld. Het gaat ook over de integriteit van het openbaar bestuur en de organisatie. De verschillende vormen van zware, georganiseerde misdaad die dit effect veroorzaken vatten we samen als ondernijnende criminaliteit.

Bij dit thema is er aandacht voor de weerbaarheid van bestuur en organisatie, het netwerk van drugsproductie en –distributie doorbreken met een integrale aanpak meer zicht en inzicht krijgen op horeca, recreatieterreinen, jachthavens, industrieterreinen en overige lokale handhavingsknelpunten.

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e half jaar)
Horizontale fraude ⁶	Politie	90	158	137	157	69
Verticale fraude ⁷	Politie	2	4	3	1	0
Witwassen	Politie	1	2	4	0	1
BIBOB onderzoek (Wabo, Drink en Horeca, algemeen BIBOB beleid)	Gemeente	11	14	20	23	3
Handel harddrugs	Politie	0	1	2	2	6
Handel softdrugs	Politie	1	0	1	1	1
Bezit harddrugs	Politie	4	12	23	12	15
Bezit softdrugs	Politie	17	15	28	15	16
Vervaardigen harddrugs	Politie	3	0	4	0	1
Vervaardigen softdrugs	Politie	9	10	7	8	0
Bezit vuurwapens	Politie	4	2	0	4	1
Damocles sluitingen	Gemeente	3	4	9	8	5
Aanwezigheid 1% motorclubs	Politie	0	0	0	0	0
Meld Misdad Anoniem	MMA	38	27	47	24	7

In de horizontale fraude is een stijging te zien. Hetzelfde geldt voor het aantal BIBOB onderzoeken en Damocles sluitingen. Opvallend is dat er in 2017 een piek te zien is in zowel het bezit van hard- als softdrugs. In het eerste halfjaar van 2019 is het aantal van bezit hard- of softdrugs al net zo hoog als 2018 over het gehele jaar.

⁶ Deze fraude is gericht tegen burgers, bedrijven en financiële instellingen en kan (grote) financiële en economische schade aanrichten. Ook leidt deze fraude tot ondernijning van het economisch stelsel en de aantasting van het vertrouwen, het rechtsgevoel en de onderlinge solidariteit binnen de maatschappij. Voorbeelden zijn: krediet-, hypotheek- en depotfraude, verzekeringsfraude en identiteitsfraude.

⁷ Verticale fraude is fraude binnen het financiële verkeer tussen burgers en overheid. Bij verticale fraude is de overheid het slachtoffer.

Enquête Veiligheid

Het vermoeden van een hennepkwekerij/drugslab leeft onder 3% van de inwoners die de enquête hebben ingevuld. 64% heeft het vermoeden dat er geen hennepkwekerij/drugslabs in de buurt zit. 32% weet het niet. Een vermoeden van een drugslab zorgt in 40% van de gevallen voor een onveilig gevoel.

Van de ondervraagden geeft 14% aan dat zij het vermoeden hebben dat er gedeald wordt in hun buurt. Bijna de helft (47%) van de respondenten geeft aan dat ze het niet weten of er gedeald wordt in hun buurt.

Conclusie thema 4: Ondernijning

- De aandacht rondom ondernijning is de laatste jaren sterk gegroeid. Dit geldt voor verschillende bestuurlijke niveaus.
- Het is niet uit te sluiten dat de stijging van de cijfers voortkomt uit de extra aandacht die er is voor dit thema en het feit dat er integraal wordt opgetrokken door de verschillende overheidsdiensten in de aanpak van ondernijnende criminaliteit. Het spreekwoordelijke topje van de ijsberg wordt steeds zichtbaarder.
- Ondernijning is een prioriteit in het regionaal beleidsplan van de politie Zeeland West-Brabant.
- In het bestuursakkoord 2019-2022 van gemeente Altena staat dat de gemeente ondernijning stevig aanpakt.
- Uit het ondernijningsbeeld de Baronie is gebleken dat er in iedere gemeentelijke kern sprake is van een specifieke (sub)cultuur. Hierdoor worden er weinig tot geen meldingen gedaan van onderbuikgevoelens en criminele activiteiten.
- De drie voormalige gemeenten hebben al fors geïnvesteerd in de aanpak van ondernijnende criminaliteit en dit moet in Altena voortgezet worden.

Thema 5: Openbare orde

Het uitgangspunt bij openbare orde is het normale en rustige verloop van het lokale gemeenschapsleven.

Bij dit thema is aandacht voor: onrust en incidenten, cameratoezicht, cybercrime, winkelcentra, bedrijventerreinen, jaarwisseling, evenementen, horeca en veilig uitgaan.

Onrust en incidenten

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Bedreiging	Politie	26	41	27	46	16
Eenvoudige mishandeling	Politie	57	57	48	53	22
Zware mishandeling	Politie	7	9	7	5	1

Het aantal bedreigingen fluctueert over de jaren. Het aantal eenvoudige mishandelingen blijft nagenoeg gelijk.

Cameratoezicht

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Aanmeldingen camera in beeld ⁸	Politie	-	-	-	-	59

Cybercrime

Cybercrime is een vorm van criminaliteit gericht op ICT waarbij een computer, smartphone, smartwatch of tablet gebruikt wordt. Voorbeelden hiervan zijn virussen, hacken, identiteitsfraude of oplichting via het internet.

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Cybercrime	Politie	8	2	3	3	3

Enquête Veiligheid

Van de inwoners die de enquête hebben ingevuld geeft 76% aan geen slachtoffer te zijn geweest van cybercrime. 14% is hier wel van slachtoffer van geweest en 10% geeft aan dit niet te weten.

⁸ Camera in Beeld is een politiesysteem die alle (particuliere en overheids-)camera's op een kaart weergeeft.

Op de vraag of men informatie wenst over cybercrime geeft 73% hier geen behoefte aan te hebben, 16% heeft wel behoefte aan meer informatie hierover. Van de inwoners die ooit slachtoffer zijn geweest van cybercrime geeft 76% geen behoefte te hebben van aan extra informatie.

Nationaal niveau

Volgens het CBS gaf in 2018 8,5% van de internetgebruikers boven 12 jaar aan dat zij in dat jaar slachtoffers zijn geweest van digitale criminaliteit. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat de meldingsbereidheid van cybercrime lager ligt dan andere vormen van veel voorkomende criminaliteit. Dit betekent dat het aan slachtoffers van cybercrime in werkelijkheid hoger ligt.

Winkelcentra

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Winkeldiefstal	Politie	15	12	18	23	11

Bedrijventerreinen

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Keurmerk Veilig Ondernemen	Gemeente	1	1	1	1	1

Betreft bedrijventerrein Bruine Kilhaven in Werkendam

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Diefstal/inbraak bedrijven en kantoren	Politie	44	25	27	31	11
Inbraak winkel	Politie	17	9	6	3	2

Het aantal winkelinbraken is sterk gedaald. Tot en met 2017 is er ook een dalende lijn te zien in het aantal diefstal/inbraken in bedrijven en kantoren. In 2018 lijkt het te stijgen.

Enquête ondernemers

Om ook een goed beeld te krijgen van veiligheid onder de ondernemers is daar ook een enquête uitgezet. Helaas heeft dit niet geleid tot het gewenste resultaat. De respons was dusdanig laag dat er niet kan worden gesproken over een representatief onderzoek. Om die reden zijn de resultaten niet uiteengezet in deze veiligheidsanalyse.

Jaarwisseling

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Bezitten/vervaardigen/voorhanden hebben/afleveren vuurwerk	Politie	9	3	4	14	0
Schade aan voorzieningen in de openbare ruimte ⁹	Gemeente	31.940	20.650	21.124	19.508	-
Vuurwerkovertradingen	Halt	8	-	4	5	1
Overlast (afsteken vuurwerk en overlast stank/rook/stof)	Politie	94	88	88	141	40

Evenementen, horeca en veilig uitgaan

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Aantal evenementenvergunningen	Gemeente		78	142	207	90
Aantal melding voor evenementen	Gemeente		31	70	74	101

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Geluidhinder evenement	Politie	5	5	6	11	5
Geluidhinder horeca	Politie	18	6	12	8	3

Er worden binnen de gemeente steeds meer evenementen georganiseerd. Dit is ook merkbaar aan de stijgende lijn in het aantal meldingen rondom geluidsoverlast van evenementen.

Enquête Veiligheid

Uit de enquête blijkt dat 87% van de respondenten weinig tot geen overlast ondervindt van uitgaanspubliek, 5% ondervindt wel overlast.

Conclusie thema 5: Openbare Orde

- Het aantal bedreigingen fluctueert over de jaren.
- In het aantal meldingen van cybercrime lijkt een dalende lijn te zien.
- 76% van de inwoners geeft ook aan nooit slachtoffer te zijn geworden van cybercrime. In de enquête geeft 14% van de inwoners aan dat ze ooit slachtoffer zijn geweest cybercrime.
- Volgens het CBS is in 2018 8,5% van de inwoners slachtoffer geweest van cybercrime. In deze enquête is de vraag niet gespecificeerd naar een jaar. Mogelijk verklaart dit het verschil van 6,5%. De cijfers die de politie ontvangt van cybercrime is op basis van meldingen.

⁹ Deze bedragen zijn excl. de schade aan het wegdek en schade vooruitlopend aan de jaarwisseling.

- In 2018 is er een piek te zien in het aantal de overlast in het aantal meldingen van afsteken van vuurwerk en overlast van rook/stank/stof. Ook is er een piek te zien in het aantal incidenten van het bezitten/vervaardigen/voorhanden hebben/afleveren van vuurwerk.
- Het aantal inbraken in bedrijfspanden/winkels daalt. Dit in tegenstelling tot het aantal winkeldiefstallen. Deze stijgt licht.

Thema 6: Fysieke veiligheid

Bij fysieke veiligheid gaat het om dreiging die uitgaat van 'zaken'. De aandacht ligt daarbij steeds meer op het voorkomen van ongelukken en branden. De bedoeling is, dat alles in het werk wordt gesteld om te voorkomen dat er een gevaarlijke situatie ontstaat, zoals een grote brand of een ongeval.

Bij dit thema is aandacht voor: crisisbeheersing (voorbereiding op rampenbestrijding), verkeersveiligheid, brandveiligheid, externe veiligheid en de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.

Brandveiligheid

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Brand (geen brandstichting)	Politie	67	55	54	92	28
Brandstichting	Politie	31	39	38	61	21

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Binnenbrand	Brandweer	46	39	46	67	21
Buitenbrand	Brandweer	79	72	87	101	44

Deze aantallen zijn exclusief: automatische meldingen, ongeval meldingen, dienstverlening, melding leefmilieu en overige meldingen.

In zowel het aantal branden als het aantal brandstichtingen stijgt het aantal.

Alarmeringen per post

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Almkerk	Brandweer	39	28	31	41	21
Dussen	Brandweer	24	14	16	24	16
Genderen	Brandweer	27	21	22	22	16
Giessen	Brandweer	27	20	34	40	25
Hank	Brandweer	46	42	33	34	15
Sleeuwijk	Brandweer	39	25	34	40	26
Werkendam	Brandweer	94	79	84	75	29
Wijk en Aalburg	Brandweer	66	56	58	62	29
Woudrichem	Brandweer	47	23	25	46	27

Deze aantallen zijn inclusief: branden (binnen/buiten/OMS), ongevallen, dienstverlening, leefmilieu, assistentie buiten eigen gebied en dubbele alarmeringen bij grotere inzetten.

Verkeersveiligheid

	Bron	2015	2016	2017	2018	2019 (1 ^e halfjaar)
Verkeersongeval met uitsluitend materiele schade	Politie	254	227	190	243	96
Verkeersongeval met letsel	Politie	50	57	56	69	24
Verkeersongeval met dodelijke afloop	Politie	0	2	1	3	1
Rijden onder invloed (uitsluitend alcohol)	Politie	38	33	41	28	13
Rijden onder invloed (drugs/geneesmiddel al dan niet icm alcohol)	Politie	1	2	7	8	7
Verlaten plaats na verkeersongeval	Politie	160	152	145	134	72
Verkeersoverlast (parkeerproblemen/verkeersstremming)	Politie	137	146	132	146	89
Snelheidsovertreding RVV90	Politie	16	9	12	13	11

Het aantal verkeersongevallen met uitsluitend materiële schade is in 2018 minder geweest. Over het geheel is het aantal ongeveer gelijk gebleven. Het aantal verkeersongevallen met letsel lijkt te stijgen. Het aantal verlaten plaat na ongeval lijkt te dalen.

Enquête Veiligheid

Op de vraag hoe de inwoners de verkeersveiligheid in de buurt beoordelen geeft 51% aan het veilig tot zeer veilig te vinden. 28% beoordeelt de verkeersveiligheid als (zeer) onveilig. Van de ondervraagden geeft 62% aan dat er in de buurt (relatief) vaak hard wordt gereden. 21% vindt dat er niet hard wordt gereden in de buurt.

Nationaal niveau

In 2017 lag het aantal verkeersongevallen landelijk gezien op 7,3 ongelukken per 1.000 inwoners. Met 6,2 geregistreerde ongevallen in 2017 per 1.000 inwoners blijft gemeente Altena onder het gemiddelde van Nederland.

Crisisbeheersing

	Bron	Voldaan
Bestuurlijke rampenoefening (GBT)	Gemeente	Ja
Opkomstoefening	Gemeente	Ja

Conclusie thema 6: fysieke veiligheid

- De openvragen in de enquête werden gebruikt door inwoners om de nadruk op verkeersveiligheid te leggen. Er werden voornamelijk opmerkingen gemaakt over de snelheid.
- De meerderheid (62%) geeft aan dat er (vaak) hard wordt gereden in hun buurt. 21% geeft is dit zelden tot niet te ondervinden.
- In het aantal meldingen van verkeersoverlast is niet een duidelijk stijging zichtbaar.
- Het aantal ongelukken met uitsluitend materiele schade tussen 2015 en 2017 een daling te zien is, dit wordt in 2018 opgevolgd met een piek.
- Het aantal branden neemt toe, dit geldt voor zowel de binnen- als buitenbranden.
- De gemeente voldoet op dit moment aan de eisen rondom de opkomstoefening en bestuurlijke rampenoefening.

Overige resultaten veiligheidsenquête en -beleid

Om tot een volledige analyse te komen waarop de prioriteiten gebaseerd kunnen worden is het nodig om een compleet beeld te hebben. Om die reden zijn er in de enquête vragen opgenomen die buiten de gehanteerde thema's vallen. Op verschillende bestuurlijke niveaus worden in ons land prioriteiten op het gebied van veiligheid bepaald en vastgesteld. Om deze reden worden ook de beleidstukken beschreven in dit hoofdstuk. Deze informatie is waardevol voor de gemeente omdat dit input levert voor de verdere vorming van het veiligheidsbeleid. Tevens wordt er nog extra informatie gegeven over de respondenten die de enquête veiligheid hebben ingevuld.

Veiligheidsenquête

Persoonlijke situatie

Van de respondenten is 54% man en 46% vrouw. Op de vraag hoe lang de respondent al in hun buurt woont liggen de antwoorden tussen enkele maanden tot tientallen jaren. Driekwart (78%) woont in een koopwoning. Bij bijna de helft (49%) van de respondenten bestaat de woonsituatie uit een tweepersoonshuishoudens zonder (thuiswonende) kinderen. De reacties zijn verspreid over alle postcodegebieden.

Buurtbetrokkenheid

88% van de respondenten voelt zich thuis in de buurt waar hij/zij woont. Van de ondervraagden geeft 80% aan dat de inwoners prettig met elkaar omgaan. De meerderheid (68%) beoordeelt het aantal sociale contacten als positief. 23% beoordeelt het met een drie op een schaal van 1-5. 60% vindt dat de betrokkenheid in van inwoners goed tot zeer goed is. Dit in tegenstelling tot 10% van de ondervraagden, zij beoordelen het als (zeer) slecht. 74% is ook niet actief betrokken bij een organiseren van activiteiten in de buurt.

Omgevingsoverlast

Van de ondervraagden beoordeelt 28% het verkeer in hun buurt als (zeer) onveilig. 48% vindt het (zeer) veilig.

Criminaliteit

Van de inwoners geeft 95% aan zelden tot nooit te maken hebben met intimidatie. 82% heeft zelden tot nooit te maken met vandalisme. 96% geeft aan zelden tot nooit te maken te hebben met geweldpleging.

Veiligheidsbeleving

Aan de ondervraagden is gevraagd wat voor cijfer ze de veiligheid binnen de gemeente geven op een schaal van 1 tot 10. Het gemiddelde cijfer is een 8. Overdag voelt 94% van de ondervraagden zich veilig. 's Avonds daalt dit aantal naar 87% en 's nachts is dit nog 84%.

14% van de respondenten geeft aan 's avonds zelden tot nooit de deur open te doen in verband met een onveilig gevoel. 93% lopen of rijden niet om, om zo onveilige plekken te vermijden, 3% geeft aan dit wel te doen.

Van de ondervraagden geeft 82% aan niet tot nauwelijks bang te zijn om slachtoffer te worden van een vorm van criminaliteit.

Van de ondervraagden is 35% (zeer) ontevreden over het toezicht van de BOA. Een kwart van de ondervraagden is (zeer) tevreden en 39% beoordeelt het met een drie op de schaal 1-5. Het toezicht van de politie wordt door 35% als (zeer) ontevreden beoordeeld dit in tegenstelling tot ruim een kwart (28%) van de inwoners die (zeer) tevreden is.

Van de ondervraagden voelt 78% zich veilig binnen de gemeente Altena. De veiligheid in de buurt krijgt het gemiddelde cijfer van vier gebaseerd op een schaal van 1-5. Op de vraag of de veiligheid in de buurt de jaar vooruit/achteruit is gegaan beantwoordt de ruime meerderheid (67%) neutraal. 64% van de ondervraagden weten dat zij voor meldingen ook terecht kunnen bij de meldpunt van de gemeente.

Beleidsstukken

Bestuursakkoord gemeente Altena 2019-2022

Eén van de speerpunten die in het bestuursakkoord naar voren komt is het van buiten naar binnen werken. Dit loopt als een rode draad door het akkoord. Het maatschappelijk initiatief is leidend. Binnen het sociaal domein zijn zelf- en samenredzaamheid belangrijke termen.

Het terugdringen van alcohol en drugsgebruik onder jongeren vormt mede een speerpunt. Preventief wordt jongeren geleerd om de verleiding van alcohol en drugs te weerstaan. Om dit te bereiken zijn korte lijnen met bijvoorbeeld de wijkagent, de gezondheidszorg, het jongerenwerk en buurtpreventieteams belangrijk.

Ondermijning wordt stevig aangepast door middel van een integrale aanpak. Inwoners worden bewust gemaakt van ondermijning en stimuleren de betrokkenheid. De gemeente is ook bezig met het ontwikkelen van een programmatische aanpak.

Prioriteiten Regionaal Beleidsplan Zeeland – West-Brabant

De lokale prioriteiten vormen idealiter de basis voor het stellen van gezamenlijke regionale prioriteiten (ook wel strategische thema's genoemd) van de 39 gemeenten in de regio Zeeland en West-Brabant. Deze vormen dan weer de basis voor het stellen van landelijke prioriteiten. De gezamenlijke bepaalde strategische regionale thema's zijn:

- Ondermijning
- Zorg en Veiligheid
- Cybercrime

Met het benoemen van deze strategische thema's is bewust gekozen voor een beperkt aantal regionale prioriteiten en blijft ruimte beschikbaar om flexibel in te kunnen spelen op actuele problemen of urgente situaties, indien die zich de komende vier jaar voordoen.

Prioriteiten Basisteam Dongemond

De gezamenlijke prioriteiten van de vier gemeenten binnen het basisteam Dongemond (Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout) worden uitgewerkt in een factsheet. Dit zijn de thema's die extra aandacht vragen en waar juist op het niveau van de vier gemeenten goed kan worden samengewerkt. Dit plan wordt dit jaar afgerond en vastgesteld.

Conclusie en aanbevelingen

In dit hoofdstuk wordt het voorstel gedaan tot het stellen van prioriteiten voor het lokale beleid naar aanleiding van de veiligheidsanalyse 2019 die is opgebouwd uit de veiligheidsenquête en de input van onze veiligheidspartners.

De algehele conclusie die getrokken kan worden is dat de landelijke trends over het algemeen ook terug te zien zijn binnen gemeente Altena. Voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld de dalende cijfers van het aantal woninginbraken, straatroven en overvallen.

Ondanks dat prioriteiten worden gesteld, blijven ook andere veiligheidsthema's belangrijk. De nadere uitwerking van de prioriteiten met de doelstellingen, de aanpak van de prioriteiten en de samenwerkende partners vindt plaats in de vorm van de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. Bijvoorbeeld het thema verkeer en veiligheid, buurtpreventieteams en whatsapp- groepen.

Elke prioriteit wordt op dezelfde wijze uitgewerkt. Het startpunt wordt beschreven, evenals de reden van prioritering, de ambitie en het beoogde maatschappelijke effect. Als er onderwerpen zowel lokaal als regionaal niet zijn geprioriteerd wil dat overigens niet zeggen dat deze thema's worden genegeerd. Voor een groot deel maken deze onderdeel uit van het reguliere werkpakket.

In grote lijnen kunnen de voorgestelde prioriteiten als volgt worden samengevat:

1. Het versterken van de verbinding tussen zorg en veiligheid
2. Samen met inwoners de veilige woon- en leefomgeving versterken
3. De aanpak van ondermijning/georganiseerde criminaliteit versterken.

Prioriteit 1: Het versterken van de verbinding tussen zorg en veiligheid

Zowel op het gebied van zorg en welzijn als op het gebied van veiligheid en leefbaarheid zijn de maatschappelijke ontwikkelingen volop in beweging. Hulpbehoevende inwoners blijven langer thuis wonen en er wordt meer zelfredzaamheid van hen verwacht. Deze ontwikkelingen brengen risico's met zich mee. We krijgen steeds meer inwoners met psychische klachten of een verslaving. Vaak zijn deze mensen niet voldoende in staat om hun situatie zelf te veranderen. Denk hierbij aan personen met verward gedrag, dak- en thuislozen, personen met extreme idealen, jeugdoverlast, terugkerende gedetineerden, personen met een ernstige psychiatrische aandoening al dan niet gecombineerd met verslaving. De problemen kunnen dermate groot zijn dat ze uiteindelijk een gevaar voor zichzelf of hun omgeving gaan vormen en overlast en veiligheidsproblemen veroorzaken. Ook lopen zij een bovengemiddelde grote kans om zelf slachtoffer van misbruik of criminaliteit te worden.

Waar staan we nu?

Door de decentralisaties van taken naar de gemeente, is onze rol groter geworden. De complexiteit is daarbij ook vergroot. De problematiek heeft een hernieuwde samenwerking van politie, zorginstellingen en de gemeente nodig. Het gaat om samenwerking tussen de partijen die actief zijn in het sociaal domein en het veiligheidsdomein. Deze verandering is de afgelopen periode al ingezet, maar moet de komende jaren verder worden doorgevoerd. Het organiseren van een effectief antwoord op het totale vraagstuk "zorg en veiligheid" vraagt om een sterke regierol vanuit

de gemeente. Het gaat daarbij om een taak die met de gehele keten van veiligheid en zorg, ook regionaal, moet worden afgestemd.

Waarom is het een prioriteit?

- De impact van de problematiek wordt groter: mensen in deze doelgroep veroorzaken bovengemiddeld vaak overlast en veiligheidsproblemen of zijn zelf het slachtoffer van misbruik en criminaliteit.
- Aan de cijfers van het alcohol en drugs gebruik is te zien dat jongeren in Altena jonger/meer alcohol en/of drugs gebruiken dan andere jongeren in West-Brabant. De jongerenraad van Altena heeft dit probleem eerder al aangekaart. In het bestuursakkoord 2019-2022 van gemeente Altena staat ook beschreven dat de aanpak van alcohol en drugs gebruik onder jongeren een speerpunt vormt.
- Jongeren worden blootgesteld aan nieuwe risico's. Voorbeelden hiervan zijn cyberpesten en sexting.
- De problematiek heeft een directe invloed op de leefbaarheid in de gemeente en het gevoel van veiligheid van inwoners.
- Vaak ervaren personen problemen op meerdere levensgebieden. De combinatie van verschillende problematiek (o.a. psychische-, verslavings- en financiële problemen) kan de druk die wordt ervaren versterken.
- Uit de veiligheidsanalyse blijkt dat het aantal meldingen van personen met verward gedrag stijgt.
- Door de decentralisaties van taken naar de gemeente hebben we hierin een directe verantwoordelijkheid.
- De tolerantie in de samenleving neemt af: mensen ervaren sneller overlast wanneer zij te maken hebben met mensen in de buurt die zich vreemd gedragen.
- Met een goede aanpak wordt de politie bij haar werkzaamheden ontlast.
- Er worden in dit kader nieuwe bevoegdheden toegekend aan de burgemeester, zoals in de Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) die op 1 januari 2020 in werking treedt.

Ambitie

Het zo veel mogelijk beperken van het risico dat iemand tussen wal en schip terecht komt door tijdig, met onze partners, de juiste hulp en ondersteuning aan te bieden. Samen en integraal werken naar een zelfredzaam Altena.

Welk effect willen we bereiken?

Samen met inwoners en partners binnen het sociaal domein signaleren we de problematiek in een vroeg stadium. We bieden snel en deskundige hulp en ondersteuning en zo nodig investeren we in een passende aanpak. Hierdoor voorkomen we escalatie van zorg-, overlast- en veiligheidsproblemen. Dit heeft een gunstig effect op de sociale veiligheid en leefbaarheid. Jongeren moeten zich bewust zijn van de gevaren die de digitale wereld met zich mee brengt. Daarbij willen we uiteraard rekening houden met aantal kernwaarden van onze gemeente zoals het 'van buiten naar binnen toe' kerngericht werken: Samenredzaam in Altena!

Prioriteit 2: Samen met de inwoners de woon- en leefomgeving versterken

De gemeente Altena moet een plek zijn waar inwoners veilig over straat kunnen en zich thuis en veilig voelen. Wanneer het gaat om de veilige woon- en leefomgeving wordt een onderscheid gemaakt in de sociale (relaties tussen mensen) en fysieke kwaliteit (openbare ruimte). De sociale kwaliteit kan onder druk komen te staan door verschijnselen als woonoverlast, burenruzies, verloedering van het straatbeeld en vernielingen. Ook te hard rijdende auto's in de straat hebben een negatief effect op het veiligheidsgevoel. De gemeente Altena heeft een regierol op het gebied van veiligheid en leefbaarheid in de kernen, maar de gemeente kan dit niet alleen. Gelukkig zijn bewoners en ondernemers steeds meer betrokken bij het veiliger maken van hun buurt. Verbondenheid draagt op een positieve manier bij aan de versterking van veiligheid en leefbaarheid in een kern. Dit blijkt onder meer de veiligheidsanalyse waaruit blijkt dat 79% van de respondenten lid is van een BuurtWhatsApp-groep, en de stijgende lijn in het aantal buurtpreventieteams.

Waar staan we nu?

Uit de veiligheidsenquête blijkt dat de inwoners van de gemeente Altena ruim voldoende oordelen over de veiligheid en leefbaarheid in de buurt. Ook de onderlinge verbondenheid tussen de buurtbewoners komt als voldoende uit de bus. Een overgrote meerderheid van onze inwoners voelt zich veilig in de eigen woonbuurt. Verkeer en veiligheid blijft een aandachtspunt wat onder de aandacht gebracht zal worden bij de politie en de juiste teams binnen de gemeente Altena.

Waarom is het een prioriteit?

Hoewel uit objectieve cijfers blijkt dat qua criminaliteitscijfers onze gemeente veilig is en het cijfer dat burgers in de veiligheidsenquête geven voor de leefbaarheid en veiligheid, zijn er altijd aandachtspunten.

Het overgrote deel van de inwoners weet niet dat de gemeente Altena buurtbemiddelaars heeft en vindt dat er structureel te hard gereden wordt in de buurt. De veiligheidspartners zien bovendien een stijging in het aantal meldingen van vuurwerkoverlast en burenruzies i.c.m. alcohol- en/of drugsgebruik.

Ambitie

Het bieden van een veilige woon- en leefomgeving voor onze inwoners.

Welk effect willen we bereiken?

Samen met inwoners en ondernemers is de veilige woon- en leefomgeving versterkt. In de kernen gaan bewoners prettig met elkaar om, inwoners voelen zich thuis en ze helpen elkaar om sociale overlast te voorkomen. Om de fysieke kwaliteit te bevorderen houden we samen de buurt schoon, heel en veilig.

Prioriteit 3: De aanpak van ondermijning/georganiseerde criminaliteit versterken

Georganiseerde criminaliteit leidt steeds vaker tot ondermijning: de verwevenheid van de onder- en de bovenwereld. Ondermijning gaat over de schaduwwereld aan de achterkant van het gereguleerde Nederland. Ondermijning kan zich ook voordoen in bedrijfspanden, o.a. op bedrijventerreinen. Het probleem van de ondermijning is dat de samenleving wordt ondergraven. "Normaal werken" loont niet meer, jongeren komen in aanraking met verkeerde rolmodellen en

ambtenaren en bestuurders worden onder druk gezet. De aanpak van ondermijning richt zich dan ook op de cruciale ondersteunende activiteiten van 'de bovenwereld' aan 'de onderwereld'. Ondermijning is een essentieel thema in de veiligheidsaanpak van de gemeente Altena. Het gaat dan specifiek om: hennepsteelt, synthetische drugs, mensenhandel en de aanpak zware criminelen. Maar ook cybercrime maakt in deze prioritering nadrukkelijk onderdeel uit van dit thema. Dit is immers een steeds vaker voorkomende criminele activiteit, die de samenleving kan ondermijnen. Door de politie wordt geconstateerd dat in de gemeente Altena drugsgebruik negatieve effecten met zich mee brengt voor met name de sociaal zwakkeren, jongeren en psychisch belaste personen. Deze personen zijn beïnvloedbaar en glijden sneller af naar de criminaliteit. Denk bijvoorbeeld aan dealen, productie van hard- en/of softdrugs, knippen van hennep enzovoort. Daarnaast leidt drugsgebruik tot veel problemen zoals verloedering, vandalisme en (ernstige) verkeersongevallen, maar ook (huiselijk) geweld, lichamelijke en psychische klachten en een sterk verminderd vermogen om op school of op het werk te presteren.

Waar staan we nu?

Net als veel andere gemeenten heeft ook de gemeente Altena te maken met verschillende vormen van ondermijnende (vermenging boven- en onderwereld), georganiseerde criminaliteit. In de aanpak van ondermijning werkt de gemeente integraal samen met partners als het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), Taskforce Brabant-Zeeland, politie, OM en de Belastingdienst, maar ook met andere gemeenten binnen het basisteam Dongemond en het district de Baronie. De samenwerking is gericht op het tegenhouden en frustreren van de criminele activiteiten en het treffen van bestuurlijke, strafrechtelijke en fiscale maatregelen. Daarnaast wordt samengewerkt om de organisaties weerbaar te maken tegen deze vorm van criminaliteit.

Waarom is het een prioriteit?

Uit het ondermijningsbeeld de Baronie is gebleken dat er in iedere gemeentelijke kern sprake is van een specifieke (sub)cultuur; bijvoorbeeld een gesloten gemeenschap, waar iedereen elkaar kent en waar over het algemeen een mentaliteit heerst van afwijzing van autoriteit en overheidsbemoedening. Er worden dan ook bij de autoriteiten weinig tot geen meldingen gedaan van onderbuikgevoelens en criminele activiteiten. Het bestaan van en de dynamiek van deze subcultuur biedt criminele(n) mogelijkheden en kansen. Het is daarom belangrijk om te blijven investeren in bewustwording en welwillende inwoners en ondernemers.

De aanpak van ondermijning is al langer geen exclusieve taak van de politie en het Openbaar Ministerie meer. Een effectieve aanpak van ondermijning vraagt om een georganiseerde overheid die alle middelen en instrumenten inzet die ze tot haar beschikking heeft. Bovendien is het in de nationale en regionale beleidsplannen als prioriteit opgenomen. Bovendien spreekt de gemeente Altena via het bestuursakkoord uit ondermijnende criminaliteit stevig aan te willen pakken middels een programmatische aanpak.

Ambitie

Het zo veel mogelijk voorkomen, tegengaan, verstoren en stoppen van ondermijnende activiteiten.

Welk effect willen we bereiken?

De gemeente Altena pakt vormen van ondermijning, bestuurlijk, creatief en innovatief aan. De aanpak van ondermijning in Altena moet zicht richten op georganiseerde criminaliteit én op het waarborgen van de integriteit in het openbaar bestuur. Er wordt een apart Actieplan Ondermijning Altena 2020-2021 opgesteld waarin de volgende doelstellingen verder zijn uitgewerkt:

1. Integere en Veilige werkomgeving
2. Informatiepositie
3. Beleid & Handhaving
4. Bewustwording